

נגישות: תמונת מצב בראי החקיקה

עו"ד ערן טמיר

מטרה

סעיף 2 לחוק שוויון זכויות לאנשים עם מוגבלות

חוק זה מטרתו להגן על כבודו וחירותו של אדם עם מוגבלות, ולעגן את זכותו להשתתפות שוויונית ופעילה בחברה בכל תחומי החיים, וכן לתת מענה הולם לצרכיו המיוחדים באופן שיאפשר לו לחיות את חייו בעצמאות מרבית, בפרטיות ובכבוד, תוך מיצוי מלוא יכולתו.

"אין אנו מוסמכים, ואין אנו רשאים, להבדיל
באיזו צורה שהיא בערכו של האדם, בין
עשיר ובין עני, בין שלם בגופו לבין בעל מום,
בין בריא בנפשו לבין לקוי בשכלו. כל בני
האדם, באשר נבראו בצלם אלוהים, שווים
הם בערכם ובסגולתם"

- השופט מ. אלון ברע"א 698/86 יועמ"ש נ'
פלוני

חוק "הנמכת מדרכות"

■ חוק הרשויות המקומיות (סידורים לנכים),
התשמ"ח - 1988 :

סידורים לנכים במדרכות

■ ליד כל צומת שבו רשאים הולכי רגל לחצות את
הכביש ובכל מעבר חציה מסומן יהיו המדרכה, אי
התנועה ואבני השפה מונמכים באופן המאפשר
ירידה ועליה נוחות בעגלת נכים לכביש וממנו
בשיפוע שלא יעלה על 10%.

חוק שידורי טלוויזיה (כתוביות ושפת סימנים), התשס"ה-2005

■ תרגום לשפת סימנים

■ כתוביות

■ שידורים חיים

■ תוכניות מוקלטות

■ שעות צפיית שיא

הגדרת אדם עם מוגבלות

■ (סעיף 5) אדם עם מוגבלות - אדם עם לקות פיסיית, נפשית או שכלית לרבות קוגניטיבית, קבועה או זמנית, אשר בשלה מוגבל תפקודו באופן מהותי בתחום אחד או יותר מתחומי החיים העיקריים

תיקון מס' 2 משנת 2005

- הוספת פרק נגישות בחוק שוויון
- הוספת פרק נגישות בחוק התכנון והבניה
- תיקון לחוק רישוי עסקים
- תיקון לחוק ההתגוננות האזרחית
- תיקון חוק חנית נכים
- ועוד

הגדרת נגישות

סעיף 19א

אפשרות הגעה למקום, תנועה והתמצאות
בו, שימוש והנאה משירות, קבלת מידע
הניתן או המופק במסגרת מקום או שירות
או בקשר אליהם, שימוש במתקניהם
והשתתפות בתכניות ובפעילויות
המתקיימות בהם, והכול באופן שוויוני,
מכובד, עצמאי ובטיחותי.

המשולש

- בכל תחומי החיים
- לכל סוגי הלקויות
- כל סוגי הנגישות

בכל תחומי החיים!

דת

מסחר ובנקאות

חינוך !!!

שירותי בריאות

דואר ותקשורת

פנאי ונופש

שמחות

מגורים

גנים ונוף

קלפיות

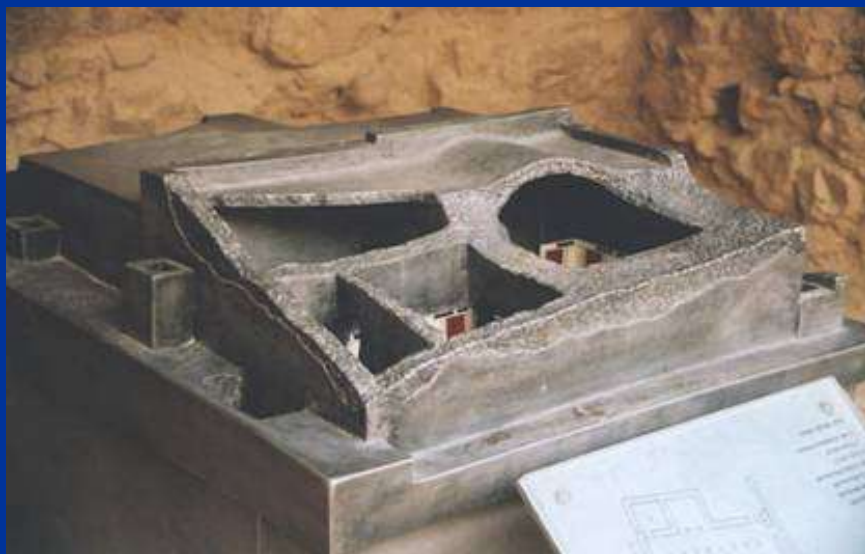
אוטובוס עירוני

מוניות

אתרים ארכיאולוגיים

לכל סוגי המוגבלויות

מוגבלות שכלית

- גמישות
- אדיבות
- בהירות המסרים והמידע
- מיקוד במשימה
- קשר עין
- סיוע במילוי טפסים
- שימוש בתקשורת חלופית
- שימוש בטכנולוגיה מסייעת
- התאמת ריהוט ואמצעי שירות

מוגבלות נפשית

- גמישות
- אדיבות
- בהירות המסרים והמידע
- מיקוד במשימה
- קשר עין
- סיוע במילוי טפסים

מוגבלות קוגניטיבית

■ גמישות

■ אדיבות

■ בהירות המסרים והמידע

■ מיקוד במשימה

■ קשר עין

■ סיוע במילוי טפסים

■ שימוש בתקשורת חלופית

■ שימוש בטכנולוגיה מסייעת

■ התאמת ריהוט ואמצעי שירות

הקראה

הקלטה

חומרה

תוכנה

מוגבלות שמיעה

פקס' כאמצעי
תקשורת

מערכת שמע לישיבות

לולאות השראה

טלפן מיוחד

חזותי כחלופה לשמיעתי

תמלול ושפת סימנים

מוגבלות ראייה

מרקם וגוון נוגד

כריזה

סימון מובלט

הקראה

הקלטה

ברייל

חומרה

תוכנה

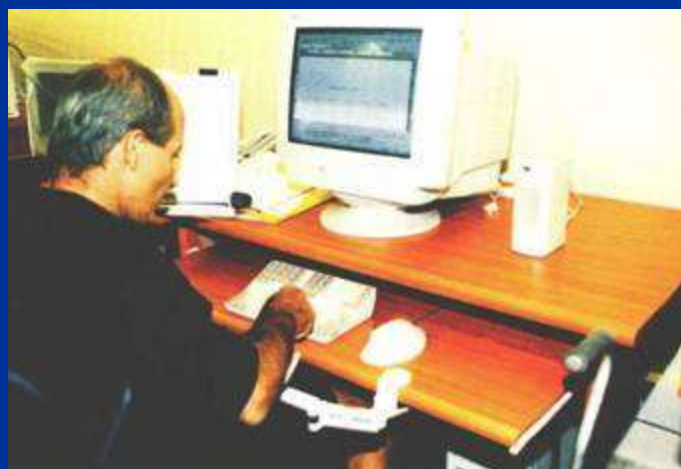
•תחבורה ציבורית

•מסלול נגיש

•פס מוביל

•אזהרה מישושית

•מאחז יד במדרגות

•שילוט

•התמצאות

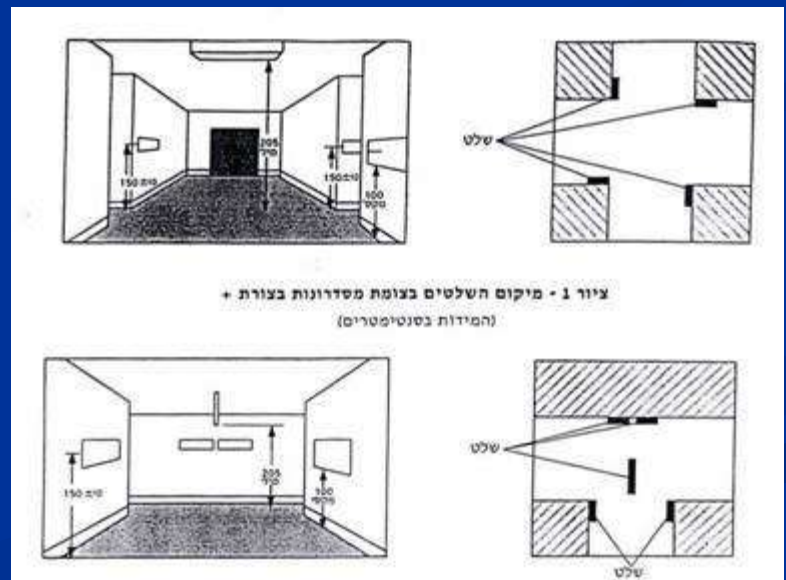
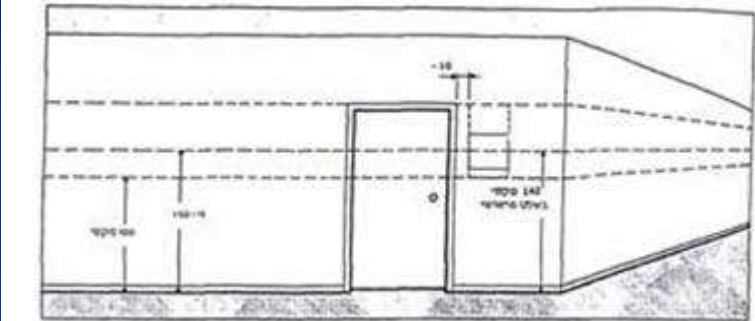

רמזורי שמע

שמיעתי כחלופה לחזותי

מוגבלות ראייה

שילוט

מתוך ת"י 1918 – נגישות הסביבה הבנויה

מוגבלות פיסיית

חנייה

מתוך ת"י 1918 – נגישות הסביבה הבנויה

מדרכות וצמתים

סוגי נגישות

נגישות שירות

■ נגישות המפגש שבין האדם לשירות. לדוגמה, נגישות אתרי אינטרנט, נגישות מידע, ריהוט, התאמת נהלים, אמצעי עזר ושירותי עזר וכיוצ"ב.

נגישות מתו"ס

■ נגישות מבנים תשתיות וסביבה. הנגשה של המרחב הבנוי וסביבתו. לדוגמה, נגישות של בניינים, נגישות של מדרכות וכיוצ"ב.

■ הנגישות חלה על כל המקומות
הציבוריים וכל נותני השירות. הדרישה
חלה גם על גופים פרטיים, גם על
ממלכתיים, גם על גופים ללא כוונת רווח.
כל מקום שפתוח לשימוש הציבור וכל
שירות העומד לרשות הציבור - חייבים
בנגישות. מקומות חדשים ומקומות
קיימים חייבים בנגישות.

■ יחד עם זאת, הנגישות הנדרשת חייבת להיות סבירה. החקיקה דורשת רמת נגישות גבוהה למקום חדש, שניתן לתכנן אותו מראש באופן נגיש. לעומת זאת, לגבי מקום קיים, דרישת הנגישות חייבת להתחשב באילוצים קיימים, בכפוף לזכות לנגישות ולדרישת הסבירות. במקרים אחרים, החקיקה קובעת מצבים בהם חייב בנגישות עשוי להיות פטור מחובת נגישות או רשאי לבצע התאמה חלופית.

מה השתנה?

יישום והטמעה

- פרסום מידע על ידי נציבות שוויון זכויות לאנשים עם מוגבלות
- הגשת שאילתות לנציבות
- סמכות ומומחיות – מורשים לנגישות מבנים, תשתיות וסביבה ומורשים לנגישות השירות
- רכזי נגישות
- שיתוף הציבור, הגברת המודעות

פיקוח ואכיפה

- התניית היתרי בניה, "טופסי 4" ותעודות גמר באישור נגישות
- התניית מתן רישיונות עסק באישור נגישות
- אכיפה מנהלית – פיקוח מטעם הנציבות, צווי נגישות
- אכיפה אזרחית – תביעות ללא הוכחת נזק, תביעות ייצוגיות
- אכיפה פלילית
- אחריות נושאי משרה

מה יש ומה צפוי?

תקנות בתוקף, תקנות שבדרך ועוד

דוגמאות עיקריות לתקנות בתוקף

1. בניין ציבורי חדש
2. בנין מגורים חדש
3. נגישות שירותי בזק
וטלפונים
4. נגישות אתרים
5. מוסדות חינוך קיימים
6. תחבורה ציבורית
בינעירונית

דוגמאות עיקריות לתקנות שבדרך

1. בנין קיים
2. מקום ציבורי שאינו בנין
3. נגישות השירות
4. נגישות הבריאות
5. נגישות דרכים
6. מוסדות על תכונים
7. שירותים בשעת חירום